

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2374

Vragen van de leden **Polderman, Jansen** en **Van Velzen** (allen SP) aan de ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over *betrokkenheid bij illegale ontbossing in Indonesië van palmolieleverancier Nederland* (ingezonden 22 maart 2010).

Antwoord van minister **Verburg** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (ontvangen 3 mei 2010). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 20092010, nr. 2232.

Vraag 1

Is het waar dat de Nederlandse bedrijven Unilever en biodieselbedrijf Neste Oil palmolie gebruiken die afkomstig is van palmolieleverancier IOI, terwijl dit bedrijf in de Indonesische provincie West-Kalimantan op grote schaal betrokken is bij illegale ontbossing, het droogleggen van veenlanden, verwoestende bos- en veenbranden en het verdringen van kleine boeren?¹

Antwoord 1

De overheid houdt geen gegevens bij met betrekking tot wie toeleveranciers van genoemde bedrijven zijn. Bedrijven zijn ook niet verplicht om dit de overheid te melden. Unilever heeft echter inmiddels naar aanleiding van deze vragen aangegeven geen palmolie uit West-Kalimantan te gebruiken. De in Nederland gevestigde biodieselfabriek van Neste Oil zal pas in de tweede helft van 2011 in bedrijf genomen worden, van palmolieleveringen kan daarom op dit moment dan ook nog geen sprake zijn.

Vraag 2

Is deze praktijk volgens u in lijn met internationale afspraken en richtlijnen, nationale wetgeving en de «Cramer criteria»? Zo ja: kunt u dit onderbouwen of bewijzen? Zo nee, wat gaat u doen om te zorgen dat deze producten die in Nederland worden gebruikt, wel in lijn hiermee komen?

¹ Persbericht Milieudefensie, 15 maart 2010: «Palmolieleverancier aan Nederland betrokken bij illegale ontbossing in Indonesië» gebaseerd op het rapport *Too green to be true* van Milieudefensie en haar Europese zusterorganisatie Friends of the Earth Europe.

Antwoord 2

Palmolie zit verwerkt in circa 50% van alle verpakte levensmiddelen, zoals ijs en margarine. Palmolie wordt met name gebruikt in verf en cosmetica. Momenteel wordt circa 2 tot 5% van de totale wereldproductie aan palmolie gebruikt als vervanger van fossiele energie.

Palmolie die wordt gebruikt als grondstof voor biodiesel moet vanaf 2011 voldoen aan duurzaamheidscriteria, zoals vastgelegd in de Richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG) en de Brandstofkwaliteitsrichtlijn (2009/30/EG). Voor de toepassing van palmolie die niet wordt gebruikt als biobrandstof geldt geen nationale of internationale wetgeving gericht op duurzaamheidseisen. De Nederlandse overheid zet zich in voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Een belangrijk onderdeel van het MVO-beleid is het bevorderen van ketenverantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. De rol van de overheid in deze is beschreven in de Kamerbrief «Kansen door ketenverantwoordelijkheid» (Kamerstuk 20082009, 25485, nr. 62).

In dit kader steunt de Nederlandse overheid het non-gouvernementele proces van de Round Table on Sustainable Palmoil (RSPO), waar door alle betrokken partijen uit de internationale palmolieketen, samen met NGOs, afspraken worden gemaakt over productie en certificering van duurzame palmolie. Voor een doorbraak van internationaal erkende en gecertificeerde palmolie in mainstream gebruik is van belang dat de verduurzaming van de gehele handelsketen en betrokken sectoren met name ook in internationaal verband verder wordt opgepakt. Inzet is om zowel op overheidsniveau, als samen met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties het marktaandeel van gecertificeerde palmolie te verhogen. Met het Verenigd Koninkrijk wordt momenteel actief naar samenwerking gezocht en wordt bijvoorbeeld gezamenlijk een internationale bedrijfslevenconferentie voorbereid voor bevordering van productie en afzet van duurzaam geproduceerde palmolie.

Vraag 3

Deelt u de mening dat er een eerlijke herberekening gemaakt moet worden van de uitstoot van broeikasgassen van deze palmolie, waarbij het hele productieproces dus inclusief destructie van oerbos en veenbranden wordt herberekend? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u in het werk stellen om dit te bewerkstelligen en gaat u dit dan als basis gebruiken voor uw beleid?

Antwoord 3

Voor gebruik van palmolie als biobrandstof of voor bij- of meestook in energiecentrales is in de bovengenoemde Europese richtlijnen de standaard broeikasgasemissiereductie van biodiesel uit palmolie vastgesteld. Dit is gebeurd op basis van zorgvuldige berekeningen en herberekening is niet nodig. Afgezien hiervan is het volgens de duurzaamheidscriteria niet toegestaan om oerbossen te kappen en veengebieden te ontwateren.

Vraag 4

Bent u bereid met de betrokken Nederlandse bedrijven, de Round Table on Sustainable Palm Oil en de Indonesische autoriteiten in gesprek te gaan over de situatie in West-Kalimantan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer en met welke doelstelling?

Antwoord 4

De Round Table on Sustainable Palm Oil (RSPO) is een initiatief voor en door bedrijven en maatschappelijke organisaties, waarvan het juist de kracht is dat dit zonder overheidsbemoeienis tot stand komt. Overheden spelen een faciliterende rol in het vaststellen van het certificeringssysteem van de RSPO. Wel zal de Europese Commissie het RSPO-certificeringssysteem moeten erkennen, voordat het gebruikt kan worden om aan te tonen dat voldaan wordt aan de duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen, mits de RSPO hiertoe een verzoek indient.

Zie verder antwoord op vraag 2.

Vraag 5

Bent u in het licht van de in het rapport genoemde onduurzame praktijken, bereid uw inzet voor verplichte bijmenging en andere stimulerend en subsidiërend beleid in Europa en in Nederland bij te stellen?

Antwoord 5

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Europese duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen heeft Nederland de biobrandstofverplichting verlaagd van 5,75% naar 4% in 2010. Wanneer de criteria in 2011 in werking treden kan de Europese doelstelling van 10% hernieuwbare energie in transport in 2020 worden ingevuld door middel van duurzame biobrandstoffen en andere vormen van hernieuwbare transportbrandstoffen. Hierover zal de minister van VROM de Kamer dit voorjaar separaat informeren.

Vraag 6

Bent u op de hoogte van de grote uitstoot van broeikasgassen (zoals ook uit dit rapport blijkt) bij de aanleg van palmolieplantages door kap van oerbos en veenbranden? Bent u zich bewust van de grote verschillen, onder andere in biodiversiteit en uitstoot van broeikasgassen, tussen palmolieplantages en tropische bossen? Wat gaat u ondernemen tegen de beleidsvoornemens (zoals deze uit gelekte documenten van de Europese Commissie naar voren komen) waaruit blijkt dat zij palmolieplantages en tropische bossen onder dezelfde definitie wil scharen?

Antwoord 6

Ik ben bekend met de berichten over onduurzame palmolieproductie. Zoals hierboven is uitgelegd, gelden voor toepassing van palmolie als grondstof voor biodiesel vanaf 2011 duurzaamheidscriteria. De Europese Commissie zal binnenkort een Mededeling publiceren met nadere uitleg van de criteria. Nederland heeft vooruitlopend daarop de Europese Commissie middels een brief laten weten dat ons inziens oliepalmpantages niet kunnen worden gelijkgeschakeld met bos. Voor andere toepassingen van palmolie gelden geen duurzaamheidscriteria, zie antwoord op vraag 2.